

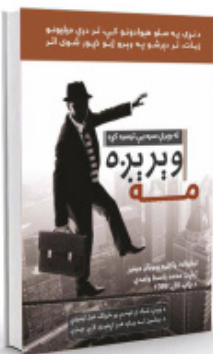

2 017550 139621

کتاب

۴ مخ

مه و برېره

د نامتو امريکايي ارواپوهې سوزان جيفرز دغه کتاب «مه و برېره» يو نړيوال شهکار دی، چې د نړۍ په سلو هېوادونو کې تر دريو ميليونو زيات، تر دېرشو په ډېرو ژبو خپور شوی او دا دي په دې وروستيو کې د باسټ واحدې له لوري هم په پښتو شو.

کرنې رياست: ارزگان کې پر ۸۰۰ مالدارو کورنيو د لښاتو د پروسس لمريزي دستگاوي وېشل شوې

د ارزگان د کرنې او مالدارۍ رياست وايي، چې د دغه ولايت پر ۸۰۰ مالدارو کورنيو د لښاتو د پروسس لمريزي دستگاوي وېشل شوې دي. د دغه ولايت د کرنې رييس انجنير احمدشاه خبري ويلي، چې د ارزگان پر ۸۰۰ مالدارو کورنيو د لښاتو د پروسس د لمريزو دستگاوو د وېش ټوليز لگښت ۱۰ ميليونه او ۳۲۰ زره افغاني دی، چې د هندوستان هېواد د «HICPD» موسسې په مالي همکاري پر مالدارو کورنيو وېشل شوي دي. خبري ويلي، چې په وېشل شويو توکو کې هر مالدار ته يوه پايه ۱۰۰ واټه لمريزه ښيښه، يو ۷۰ امپيره بټري، د شيدو د پروسس ۲۰ ليټره ماشين او نور اړين توکي شامل دي. د ارزگان د کرنې رييس زياته کړې، چې تر دې وروسته به له يادو مرستو څخه برخمن شوي مالداران د خپلې مالدارۍ محصولات په پاک او صفا ډول پروسس کوي او بازار ته به يې په ښه کيفيت وړاندې کوي.

معنوی: فهرست نامزد وزیران در آینده نزدیک به ارگ سپرده می‌شود

منابع نزدیک به عبدالله عبدالله رئیس شورای مصالحه ملی می‌گویند، فهرست نامزد وزیران پیشنهادی از جانب آن‌ها تکمیل شده و در آینده نزدیک به ریاست جمهوری افغانستان سپرده خواهد شد. فضل احمد معنوی از نزدیکان دکتر عبدالله به رادیو آزادی گفته است، در معرفی فهرست نامزد وزیران پیشنهادی مشکل جدی وجود ندارد: «لیست تکمیل است، قرار بود که یکی دو روز پیش شریک ساخته شود، اما بنابر مصروفیت طرفین چنین نشد. به زودی فهرست تسلیم داده می‌شود.» اما هنوز خود آقای عبدالله در این مورد اظهار نظر نکرده است. قبل از این محمد اشرف غنی رئیس جمهوری افغانستان گفته بود، ارگ در معرفی نامزد وزیران کابینه جدید مشکل ندارد. به گفته او جانب عبدالله عبدالله تا اکنون نامزد وزیران پیشنهادی را معرفی نکرده است. رئیس جمهور غنی در مراسم تحلیف تعهد کرد که به سیستم سرپرستی در وزارتخانه‌ها پایان می‌دهد، اما اینک با گذشت حدود چهار ماه هنوز هم وزارت‌های کلیدی مثل دفاع، داخله و خارجه را سرپرستان اداره می‌کنند. ولسی جرگه افغانستان هفته گذشته گفت که حکومت باید پیش از تعطیلات تابستانی نمایندگان، نامزد وزیران را معرفی کند. طبق توافق سیاسی ماه می میان آقایان غنی و عبدالله دو جانب در کابینه جدید به گونه پنجاه پنجاه سهم خواهند شد.

ورځپاڼه

نوی لید، نوی منزل

www.maseerdaily.af

چهارشنبه د ۱۳۹۹ د چنگاښ ۱۸مه | د ۲۰۲۰ د جولای اتمه | ۵۶۴ مه گڼه

افغان سوله او نړيواله اجماع؛

پاکستان او چین: طالبان دې تاوتریخوالی کم او د باور فضا پیاوړې کړي

کابل ښار او د زلزلو گواښ!

۳ مخ

په افغانستان کې د اسلامي بانکوالۍ واقعیتونه، ننگونې او فرصتونه

۲ مخ

سیمه د سولې په اړه د افغان حکومت د دریځ ملاتړ کوي؟

۲ مخ

عامې روغتیا وزارت:

په ټول هېواد کې د کرونا ویروس د مړو شمېر ۹۲۰ تنو ته ورسېد

۲ مخ

پوهنې وزارت: څه موده نور به هم په حضورې ډول زده کړې نه کېږي

سرچینه زیاتوي: «وزارت د ځاني زده کړو، ټلوېزيون، ويب سايټ، موبایل اپلېکېشن او له نورو لارو د تعلیمي خدماتو عرضه ژر پیلوي او په عین حال کې د کوچنیو ټولگیو او تجمعاتو بدیل ته روغتيايي لارې پیدا کوي». د پوهنې وزارت لیکي چې د کرونا ویروس له امله د لگېدلو بندیزونو له پای ته رسېدو وروسته حالت ته یې هم بېرني تدابیر سنجولي، خو د زده کوونکو تېر شوي درسونه په معقوله بڼه جبران کړي. دغه وزارت د ښوونځیو زده کوونکو له کورنیو هیله کړې چې د ممکنو بدیلونو له لارې د خپلو اولادونو په زده کړو کې ورسره مرسته وکړي.

د پوهنې وزارت وايي، کابینې پرېکړه کړې چې له کرونا ویروس څخه د مخنیوي لپاره به په ښوونځیو کې څه موده نور هم په حضورې ډول زده کړې نه کېږي، خو په غیرحضورې ډول به دوام ومومي. دغه وزارت په یوه خبرپاڼه کې دغه څرگندونې کړې، خو په اړه یې نور جزیات نه دي ورکړي. په خبرپاڼه کې راغلي چې د پوهنې وزارت له کووېډ-۱۹ ناروغۍ سره د مقابلي په بهیر کې د زده کړو د دوام لپاره درې گونې ستراتیژي لکه ځاني زده کړې، غیرحضورې زده کړې او په کوچنیو ټولگیو کې زده کړې پلان کړي او دغه پلان به د روغتیا له وزارت سره له مشورې او د ولسمشرۍ ماڼۍ له سپارښتنو وروسته پلي شي.

Aksos Book Store اکسوس کتابپلورنځی

کتاب مو د ژوند ملگری کړئ

کابل درېیمه ناحیه، د دهیوري پارک جنوبي دروازې ته مخامخ 0798-98-9696, 0202504652
www.aksosbookstore.af Aksos Book Store aksosbookstore@gmail.com

دريځ

سيمه د سولې په اړه د افغان حکومت د دريځ ملاتړ کوي؟

بهرنيو چارو وزارت ويلي چې له پاکستان او چين سره يې د افغان سولې په تړاو غونډه کړې او دواړو هېوادونو د حکومت له لوري د بنديانو خوشې کول ستايلي، له طالبانو يې د تاوتريخوالي د کمولو غوښتنه کړې او د افغانانو په مشرۍ او مالکيت يې د سولې د خبرو ملاتړ کړی دی. حکومت وايي چې هڅې يې روانې دي، خو د سولې لپاره سيمه‌ييزه اجماع پياوړې کړي او له همدې امله خو مهمې غونډې جوړوي.

د حکومت د سيمه‌ييزې اجماع هڅې د څه لپاره دي او سيمه د سولې په پروسه کې د کوم دريځ ملاتړ کوي؟

حکومتي مشران هڅه کوي چې د سيمې د هېوادونو ملاتړ را خپل کړي او د سولې په برخه کې خپل دريځ پياوړی کړي. له همدې امله يې له سيمه ييزو هېوادونو سره د غونډو نوې لړۍ پيل کړې ده. اوس په ټوله سيمه کې يوازې هند د سولې په تړاو د افغان حکومت د دريځ ملاتړ کوي او ايران هم له امريکا سره د ستونزو له امله يو څه متفاوت دريځ لري. د سيمې نور ټول هېوادونه د افغانستان د حکومت له دريځ سره ډېر جوړ نه دي او آن د حکومت کړنو ته د سولې په برخه کې د خنډ جوړولو په سترگه گوري. د سيمې هېوادونه چې په افغان سوله کې خپلې گټې گوري، فکر کوي چې حکومت نه غواړي چې د سولې روانه پروسه بريالۍ شي. له همدې امله دوی د افغان حکومت د دريځ ننگه نه کوي.

اوس چې حکومت ويلي، په وروستۍ غونډه کې پاکستان او چين د بنديانو د خوشې کولو ملاتړ کړی، دا سمه ده، خو دا هېوادونه غواړي چې پاتې بنديان هم خوشي شي، هغه چې حکومت يې نه غواړي. د دې تر څنگ بهرنيو چارو وزارت وايي چې سيمه د افغانانو په مشرۍ او مالکيت د سولې د خبرو ملاتړ کوي، دا هم سمه ده، خو دا هغه مانا نه لري چې حکومت يې ترې اخلي. حکومت خلکو ته ښيي چې گواکې سيمه د هغو خبرو ملاتړ کوي چې مشري او مالکيت يې د افغان حکومت په لاس کې وي، خو د سيمې د هېوادونو موخه دا ده چې په دې خبرو کې بايد مشري او مالکيت د افغانانو وي او بهرنيان بايد د افغانانو لپاره خپله پرېکړې ونه کړي، بلکې خپله افغانان پرېږدي چې د سولې په تړاو پرېکړې وکړي. دا هم سمه ده چې د سيمې هېوادونه د تاوتريخوالي کمښت غواړي، خو ورسره سم د بنديانو خوشي کول او د بين الافغاني خبرو د پيل غوښتنه هم کوي.

د سولې لپاره د سيمې د هېوادونو ملاتړ او اجماع ډېره مهمه ده؛ له همدې امله پکار ده چې له دې اجماع د سولې لپاره پوره کار واخيستل شي. ښکېل اړخونه د دې پر ځای چې د خپل دريځ د پياوړي کولو او خپلو اهدافو لپاره د سيمې د هېوادونو دريځونه جوړ کړي، ښه ده چې د افغانستان د سولې او ثبات لپاره هڅې وکړي او داسې سولې ته لاره هواره کړي چې هر افغان پکې د عزت او امن خاوند شي.

لومړۍ برخه:

په نړۍ کې معاصره اسلامي بانکوالي له کابو پنځه لسيزو راهيسې پيل شوې ده، خو تېرې دوه لسيزې يې د پراختيا له اړخه خورا زرينې وې. په دې موده کې افغانستان هم د اسلامي بانکوالۍ پيل وکړ، اساسي قانون يې اسلامي قوانين الزامي کړل، د افغانستان بانک د اسلامي بانکوالۍ مقررات جاري کړل او د اسلامي بانکوالۍ د نظارت څانگه يې پرانيسته. يو شمېر بانکونو اسلامي کړکۍ جوړې کړې او يو بشپړ اسلامي بانک هم فعاليت پيل کړ.

پخوا چې معاصرې اسلامي بانکوالۍ خپرې کولې يو شمېر کسانو گوتښونه کوله چې ايا دا به د ټولنې معاصرو بانکي اړتياوو ته ځواب و ويلی شي او که نه؟ خو دا مهال چې په نړۍ کې تر ۱۴۰۰ زيات اسلامي بانکونه او يا ورسره تړلي مالي اورگانونه فعاليت کوي، په نړۍ کې د اسلامي بانکونو شتمني دوه نيم تربيونه امريکايي ډالرو ته رسېږي. د شرعياتو ۱۲۰۰ علماء اسلامي بانکونو ته مشورې ورکوي، ۶۸۸ پوهنتونونه او ښوونيزې ادارې د اسلامي بانکوالۍ پروگرامونه لري او ۴۵ هېوادونه د اسلامي بانکوالۍ قوانين لري چې مخکښ يې ماليزيا، بحرين، متحده عربي امارات، او سعودي عربستان دي. نو له دومره پرمختگ وروسته افغانان او افغان دولت يواځې دا لار لري چې خپل بانکي سيستم په بشپړه توگه اسلامي کړي. په افغانستان کې اسلامي بانکوالۍ د پرمختگ په اړه يو شمېر واقعيتونه او ننگونې هم شته چې که په فرصتونو بدلي نه شي، د اسلامي بانکوالۍ پرمختگ ټکنی کوي او د اوسني بانکي سيستم څخه بشپړ اسلامي بانکي سيستم ته په اوښتو کې خنډ کېږي. لاندې د دې واقعيتونو، ننگونو، او فرصتونو يادونه کوو.

لومړۍ-اساسي قانون

د افغانستان اساسي قانون په درېيمه ماده کې په صراحت ليکي چې «په افغانستان کې هيڅ قانون نشي کولای چې د اسلام د سپېڅلي دين د معتقداتو او احکامو مخالف وي». نو سودي بانکوالۍ ته (چې متعارفه بانکوالي هم ورته وايي) اجازه ورکول، وړاندې کول او له دې لارې خپل معاملات ترسره کول د اسلام د معتقداتو او احکامو صريح مخالفت او يو غير قانوني عمل دی. د افغانستان اساسي قانون په حکومت او رعييت دا لازم گرځولي دي چې اسلامي بانکوالي به رامنځته کوي. د افغانستان اساسي قانون په پنځمه ماده کې ليکي چې د «اساسي قانون او نورو قوانينو د حکمونو تطبيق د دولت له اساسي وظيفو څخه دي» او د اساسي قانون د شپږ پنځوسمې مادې له مخې «د اساسي قانون د حکمونو پيروي، د قوانينو اطاعت ... دافغانستان د ټولو خلکو وجيبه ده.» په دې اساس اساسي قانون د اسلامي بانکوالۍ د غوړېدو او پراختيا لپاره يو مهم او بې ساری فرصت رامنځته کړی دی. په دولت يانې اجرايه او مقتنه او قضائيه قواو، بازار او رعييت لازمي دي چې له اساسي قانون څخه سرغړونې ته نور د پای ټکی کېږدي او د افغانستان بانکي او له هغې برسېره ټول مالي او اقتصادي سيستمونه په بشپړه توگه اسلامي کړي.

نو ډېره ضروري ده چې د اسلامي بانکوالۍ قانون زر تر زره چمتو شي او ملي شورا ته وړاندې، منظور، او تطبيق شي .

دويم-د بانکوالۍ قانون

«د افغانستان د بانکدارۍ قانون» په ۱۳۸۲ هجري لمريز کال کې د لنډمهالې دورې ولسمشر د يو تقنيني فرمان له مخې لاسليک او نافذ کړ.

چهارشنبه د ۱۳۹۹ د چنگاښ ۱۸ مه | د ۲۰۲۰ د جولای اتمه | ۵۶۴مه گڼه

په افغانستان کې د اسلامي بانکوالۍ واقعيتونه، ننگونې او فرصتونه

ليکنه: سراج ياسيني

مالي سيستم به پايدار وي، او ملي شورا به اساسي قانون هم په بهتره شکل تطبيق کړی وي.
دريېم-د تکافل قانون
تکافل يا اسلامي بيمه د معاصر اسلامي مالي سيستم يوه بله مهمه برخه ده. د تکافل د ماليې وزارت په تشکيل کې د بيمې د چارو رياست پورې اړه لري. د بيمې د چارو رياست دا مهال د تکافل د حقوقي چوکاټ په چمتو کولو کار کوي چې د تکافل قانون، د تکافل مقررات او طرزالعملونه په کې شامل دي. هيله ده په نږدې کې دا قانون له ملي شورا څخه منظور او نافذ شي چې د هغې پر بنسټ به په هېواد کې د تکافل شرکتونه جوړول او خدمات وړاندې کول ممکن شي.

ډېره اړينه ده چې د تکافل د حقوقي چوکاټ له جوړېدو وروسته د بيمې موجوده شرکتونه وهڅول شي چې ژر تر ژره د تکافل کړکۍ پرانېزي او پانگوال وهڅول شي چې د تکافل شرکتونه جوړ کړي او بازار ته د تکافل محصولات په ښه کيفيت وړاندې کړي چې د خلکو اړتياوې پوره شي.

څلورم-د صکوک قانون

په خارجي مرستو د اتکا د کمولو او داخلي او په بهر کې د خصوصي سکتور د سرچينو څخه د استفادې په موخه دولت د بوديجوي کسر او د زيربنايي پروژو د تمویل لپاره صکوک جاري کولای شي. د خصوصي سکتور شرکتونه هم کولای شي د صکوکو د جاري کولو له لارې خپله بوديجه تمويل کړي. له بانکونو، پانگوالو، او ولس څخه د صکوکو په مقابل کې د پيسو راغونډول او هغوی سره عايد شريکول د دولت لپاره اغېزمنه لاره ده. خو دا مهال چې افغانستان د صکوکو جاري کولو حقوقي چوکاټ نه لري نو د صکوکو حقوقي چوکاټ رامنځته کول ضروري دي.

د ماليې وزارت او د افغانستان بانک د صکوکو د حقوقي چوکاټ د جوړولو مسووليت سره وېشلی شي خو د دولت لپاره به صکوک يوازې د ماليې وزارت جاري کوي ځکه چې د حکومت د بوديجې اداره کول د ماليې وزارت دنده ده. د صکوکو د جاري کولو لپاره ضروري ده چې د صکوکو قانون جوړ او ورسره يو شمېر نور قوانين تعديل او يا هم د صکوکو بشپړ حقوقي چوکاټ د صکوکو په قانون کې رامنځته شي.

ننگونه دا ده چې اوس دولت بايد د صکوکو د قانون جوړولو تصميم ونيسي او ماليه وزارت، عدليه وزارت، دافغانستان بانک، او يو شمېر نورې ادارې په دې برخه کې همهانگي ولري. په نږدې کلونو کې ترکيه، کازاخستان، اندونيسا، او يو شمېر نورو هېوادونو (چې لکه افغانستان د مدني قانون حقوقي سيستم تطبيقوي) د صکوکو قوانين وضع کړي دي چې له تجربو يې افغانستان استفاده کولای شي.

پنځم-بانکي محصولات او زېربنا

په هېواد کې اسلامي بانکونه د دې ننگونې سره مخ دي چې له خلکو ډييازيت اخلي خو بېرته د دې پيسو د پانگونې لپاره اړين محصولات نه لري. مثلاً د افغانستان بانک له متعارفو بانکونو څخه يوه اندازه پيسې د کاپيتل نوټ په نامه د يو پروگرام له لارې اخلي او ټکټانه يا سود پرې ورکوي خو د اسلامي بانکوالۍ لپاره بيا د کاپيتل

نوټ اسلامي بڼه نه لري.

همدا راز په عمومي توگه بانکي سکتور ډېر اسلامي محصولات لکه د جايداد او کور تمویل، د گاډو تمویل، شرکتونو ته په شريکه تمویل ورکول، د سترو پروژو تمویل، د سوداگرۍ د تمویل ټول محصولات يا نه لري او که لري يې نو په محدوده اندازه دي. نو ځکه د اسلامي بانکونو سره پيسې جمع کېږي خو د پانگونې لپاره يې کافي لارې چارې نه لري.

دا د بانکي سکتور لپاره يوه عمومي ننگونه ده چې اوارول يې په څو برخو کې زيربنا جوړول غواړي. مثلاً که دولت د بوديجې د کسر د جبران لپاره او يا هم د پروژو د تمویل لپاره صکوک جاري کړي نو اسلامي بانکونه کولای شي چې د دولت په صکوک کې سرمايه گذاري وکړي. په دې ترتيب به د ماليې وزارت د پانگونې په برخه کې اسلامي بانکونو ته يو فرصت رامنځ ته کړي.

همدا راز که يو بانک وغواړي چې د جايداد او يا کور تمویل پيل کړي نو اسلامي بيمې يا تکافل ته اړتيا ده چې بايد په بازار کې وي چې مشتري وکړای شي کور او ژوند بيمه کړي او د بانک د کريديت خطر راکم کړي. نو د ماليې وزارت د بيمو د رياست دنده ده چې د تکافل حقوقي چوکاټ رامنځته کړي او د بيمې د شرکتونو مسوليت دی چې بايد د کور او عمري اسلامي بيمې بازار ته وړاندې کړي.

يا مثلاً دافغانستان بانک بايد د کاپيتل نوټ اسلامي بڼه د صکوک په بڼه بانکونه ته عرضه کړي چې د هغوی اضافي پيسې ترې واخلي او حلال عايد پرې ورکړي.

يوه بله چاره چې ضروري ده هغه دا ده چې اسلامي بانکونه بايد په شريکه کار وکړي او محصولات جوړ کړي. په دې طريقه به دوی ته اسانه وي چې د محصولاتو د جوړولو پوهه سره شريکه کړي، مسوليتونه يې پخپل منځ کې وويشي، او مصارف يې په شريکه ورکړي.

شپږم- له بهرنيو بانکونو سره اړيکې

افغاني بانکونه د بهرنيو بانکونو سره د معاملاتو د ترسره کولو يا کورسپانډنټ پراخه اړيکې نه لري. ډېر بهرني بانکونه د يو شمېر افغاني بانکونو سره ځکه تعامل نه کوي چې گڼې افغاني بانکونه د کمپلاينس يا د قوانينو د بشپړ تطبيق اطمنان نړيوالو بانکونو ته نشي ورکولای. مثلاً افغاني بانک بايد د کمپلاينس قوي فرهنگ ولري او له هغو خلکو ډييازيت وانخلي چې د ترهگرۍ، مخدره موادو، او نورو غير قانوني لارو يې پيسې ترلاسه کړي وي. يا مثلاً د بانک څښتنان بايد د بانک په کارونو کې مداخله ونه کړي. دا چې يو شمېر افغاني بانکونه د نړيوالې بانکوالۍ معيارونه نه شي پوری کولای، نو ځکه نړيوال بانکونه هم ترې ځان ساتي او تعامل نه ورسره کوي. که څه هم دا ننگونه عامه ده او متعارف بانکونه هم ورسره مخ دي خو د اسلامي بانکوالۍ په رشد هم منفي اغېز لري. د دې ننگونۍ د حل لپاره دا ضروري ده چې دافغانستان بانک په بانکونو خپل نظارت لا جدي کړي. بانکونه د کمپلاينس پرمختللۍ فرهنگ تطبيق کړي او د حکومت سره يو ځای کار وکړي چې د ډيپلوماتيکو لارو د نورو هېوادونو د مالي ادارو سره وغږېږي، نړيوالو بانکونو ته د کمپلاينس په برخه کې اطمنان ورکړي چې د افغاني بانکونو نړيوالې اړيکې پراخه شي.

د دې اړيکو د پراختيا په نتيجه کې به د پيسو انتقال هم اسانه شي او د بيرون نړۍ سره به د افغانانو سوداگري هم وده وکړي. اسلامي بانکونه به وکړای شي چې د نړيوالې سوداگرۍ لپاره ښه محصولات سوداگرو ته وړاندې کړي.

دوام لري...

ليکنه: مشتاق رحيم

زلمی خلیلزاد دا ځل د سولې تر څنگ پر اقتصادي موضوعاتو هم غږېدلی دی. د افغان سولې لپاره د امریکا د بهرنیو چارو وزارت ځانگړي استازي زلمي خلیلزاد له یوې لنډې دمې وروسته، د جون میاشت په وروستیو کې سیمې ته سفر وکړ. نوموړي په دې سفر کې د طالبانو او افغان حکومت تر څنگ له مرکزي آسیا، قطر او پاکستاني چارواکو سره هم سلا مشورې وکړې.

د بحثونو په لړ کې د سولې اړوند د معمول خبرو اترو تر څنگ یوه موضوع چې تر ډېره بریده نوې او متبارزه وه، هغه پس له سولې د افغانستان لپاره اقتصادي برنامه او سیمه ییزه اقتصادي همکاري وه.

که څه هم امریکا په ۲۰۰۱ ز کال کې افغانستان ته تر راتگ را وروسته په سیمه ییزه اقتصادي همکارۍ کې ډېر کار کړی، خو د سولې په روان بهیر کې ښايي دا لومړی ځل وي چې په دې اړه دومره څرگند، پراخه او له ټولو اړخونو سره بحث کیږي.

په داسې حال کې چې امریکا له طالبانو سره د سولې بهیر د پیل په تړون کې له افغانستان څخه د وتلو ژمنه کړې، د اقتصادي پراختیا او همکارۍ بحثونه افغانستان او سیمې لپاره ډېر پراخ پیغامونه لري.

زلمي خلیلزاد د خپل سفر د دوچې برخې په پای کې خبر ورکړ چې د قطري له مشرانو سره یې پس له سولې په افغانستان کې د همفکره ملگرو هیوادونو سره په شریکه پر پراختیايي پروژو د کار په اړه بحث کړی.

د خلیلزاد دا خبره د شخړې افغان اړخونو ته دا څرگند پیغام لري چې که د سولې بهیر په

بريالی توگه مخ ته لاړ شي، نو امریکا چمتو ده چې د کښالي اړخونو ته د سولې عوض (Peace Dividend) ورکړي. د عصري شخړو په تاریخ کې د سولې عوض ورکول یو معمول دی او ډېری وخت د سیاسي او اقتصادي ملاتړ بڼه لري.

له دې سره هممهاله، د زلمي خلیلزاد په څرگندونو کې دا پیغام هم نغښتی چې امریکا به لکه د نوییمې لسيزې، پس له سولې افغانستان یوازې نه پرېږدي او له دې هیواد سره به مرسته کوي چې د پایداره سولې پر مټ هر اړخیز ټیکاو ته ورسېږي.

دا په ټوله کې د امریکا لخوا د افغان اړخونو د باورونو د گټلو او هغوی ته د یو همکار هیواد په توگه د ځان ورپېژندلو یوه جدي هڅه ده.

د مرکزي اسيا هېوادونو ته د خلیلزاد پیغام:

خلیلزاد له افغان چارواکو او طالبانو سره له سولې وروسته پر اقتصادي ودې او گټو غږېدلی دی.

بلخوا زلمی خلیلزاد مرکزي آسیا ته هم د باور ورکولو هڅه کوي چې گواکې د دوی هغو جیوستراتیژیکو ژمنو ته چې دغه سیمه د روسیې له انحصار او د چین له پراخېدونکې اغېزې خلاصوي، لا پر ځای ده.

په ۲۰۰۱ ز کال کې سیمې ته له راتگ څخه امریکا په دې تکل کې وه چې د مرکزي آسیا اقتصاد د افغانستان له لارې له سویلي آسیا سره وتړي.

د خلیلزاد وروستی سفر او پر اقتصادي موضوعاتو تمرکز؛

امریکا څه تر لاسه کول غواړي؟

په دې تکل کې امریکا یوه خوا د ورېښمو نوې لار، کاسا۱۰۰۰ او ټاپي په شان پروژو ابتکار پیل کړی او بلخوا یې د لاجوردو د لارې په مرسته د سیمې سوداگرۍ شبکې د جوړېدو هڅو ملاتړ کړی دی.

د دې تکل یوه بله ستراتیژیکه موخه دا هم ده چې د ایران لپاره په سویلي آسیا کې د انرژۍ په بازار کې سیالان پیدا کړي.

خو په دې ستراتیژۍ تر اوسه امریکا د دوو دلیلونو له کبله هغه ډول چې لازمه ده، عملي گامونه نه دي پورته کړي.

لومړی دا چې واشنگټن نه غوښتل له مسکو سره په دې اړه په تقابل کې ولوېږي او خپلې چارې یې سوکه سوکه مخ ته وړلې.

له بلې خوا دغه ډول برنامه سترې مالي پانگې ته اړتیا درلوده. امریکا یوازې د هغو پروژو مالي ملاتړ کوي چې د دې امکان ولري چې پانگه یې د امریکایي شرکتونو په مرسته بېرته کور ته راشي او یا هم مرسته اخیستونکي هیواد کې خوندي پاتې شي.

واشنگټن په دغو پروژو کې دا دواړه گټې نه لیدې چې له امله یې ورباندې له گړندي کار څخه ډډه کوله.

د منځنۍ اسيا هېوادونه په افغانستان کې د توندلارو وسله والو ډلو له فعالیته وېره لري.

له همدې کبله امریکا انتظار و ایست چې د منځنۍ آسیا له هیوادونو سره په کراره مخ ته تگ سره داسې وخت ته تم شي، چې دا

هیوادونه پخپله چمتو شي څو د سیمه ییز اتصال پروژو ورڅرخ وړکړي. مرکزي آسیا د شوروي اتحاد له ماتېدو وروسته او په ځانگړې توگه سیمې ته د امریکا له راتگ راهیسې د خپل داخلي امنیت لپاره تل په امریکانکیه کړې ده.

امریکا او منځنۍ آسیا د دغو همکاريو لپاره د سي پنځه جمع یو (۱+C۵) چوکاټ هم را منځ ته کړی. منځنۍ آسیا په افغانستان کې له راټوکېدونکيو توندلارو خوځښتونو څخه جدي وېره لري او له دې کبله په افغانستان کې له هرې هغې ډلې سره همغږۍ او گډ کار ته چمتو ده، چې نړیوالو قوانینو ته درناوی کوي.

دا چې د افغانستان د سولې بهیر د بري او ناکامۍ تر منځ پر غځیدلي نړۍ کرښه باندې مزل کوي، امریکا منځني آسیا ته پیغام ورکوي چې که د سولې له روان بهیر سره مرسته وکړي، نو په اوږدمهال کې د هغوی امنیت ته پیښ گواښونه له منځه ځي، د روس له انحصار څخه د خلاصون لار یې پیدا کیږي او له سویلي آسیا سره یې د اقتصادي اړیکو له لارې د پراختیا مزل ګړندی کېږي.

پر اقتصادي برنامه د امریکا د تمرکز یو پیغام دا هم دی چې که څه هم امریکا ژمنه کړې چې له نظامي اړخه سیمه پرېږدي، واشنگټن حاضر نه دی چې په اوږدمهال کې له سیمې څخه ووځي.

دې تاوتریخوالی کم کړي او د بین الافغاني خبرو لپاره تیاری ونیسي. د هېواد د بهرنیو چارو وزارت ویاند گران هېواد له خبریالانو سره په خبرو کي ویلي چې په دې غونډه کې د طالب زندانیانو پر خلاصون، روان تاوتریخوالي او نورو مسایلو هم بحثونه شوي دي. درې واړو هېوادونو د سولې په لار کې پر شته خنډونو او حللارو هم خبرې کړې دي. د هېواد په وینا، چین او پاکستان ویلي چې په افغانستان کې له بشپړ اوربند ملاتړ کوي او ښه به وي چې د افغانانو دغه مهمې غوښتنې ته درناوی وشي. د ده په خبره: ((دواړو هېوادونو د تاوتریخوالي له کمښت، د بشرياله اوربند له تامین او په بېره د افغانانو ترمنځ د مذاکراتو له پيله ملاتړ وکړ)).

بلخوا وړمه ورځ هم ولسمشر غني د سیمې د هېوادونو له مشرانو او د بهرنیو چارو وزارتونو له چارواکو سره د ویډیويي کنفرانس له لارې پر افغان سوله خبرې کړې دي. د ده په خبره، افغان حکومت سولې ته ژمن دی، خو د طالبانو له لوري د تاوتریخوالي دوام د دې سبب شوی چې د سولې هڅې له خنډ سره مخ شي. هغه خبرداری ورکړی چې که طالبان همداسې تاوتریخوالي ته ادامه ورکړي، نو د سولې بهیر ښايي زیانمن شي. په دې کنفرانس کې د سیمې هېوادونو له ولسمشر غني سره ژمنه کړې وه چې د سولې له بهیر ملاتړ کوي او پر طالبانو یې غږ کړی و چې تاوتریخوالی کم کړي او د سولې لپاره د

دا چې امریکا په سیمه کې پراخې سیمه ییزې اقتصادي موخې لري، دغه هېواد ته اړینه ده چې خپل نرم ځواک د نظامي ځواک ځایناستی وگرځوي او له دې لارې خپلې سیمه ییزې موخې وپالي.

د امریکا دا تگلاره به د سیمې ځینې هېوادونه

وارخطا کړي

روسیه، ایران او چین په سیمه کې د امریکا تگلاره په دقت سره څاري.

د اوس لپاره د زلمي خلیلزاد خبرې تر ډېره بریده د افغان سولې په اډانه کې د نویو ستراتیژیکو لیدلورو په اړه د بحث او فکر دروازې خلاصول دي.

ښايي نوموړی غواړي وگوري چې د دغه ډول بحثونو په اړه د مسکو او بیجینگ او تر یو بریده د تهران غبرگون به څه وي.

د افغان سولې په اډانه کې د اوږدمهاله اقتصادي ستراتیژیورا برسېره کول افغان سولې ته که له یوې خوا د بري نوی فرصت برابروي، نو له بلې خوا ورته جدي ننگونې هم زېږوي.

د واشنگټن په سیمه کې اقتصادي مانورونو که روسیه را پارولې ده، نو لرې به نه وي چې چین هم میدان ته را ودانگي او ایران هم اړ شي چې خپل محدود رول ولوبوي.

که دغه هیوادونه له افغان سولې سره د مرستې پر ځای د خپلو سیمه ییزو گټو په تکل کې په تخریب باندې لاس پورې کړي، نو شونې ده چې افغان سوله له خطر سره مخ شي.

خو که چیرته امریکا وتوانیږي چې افغان سوله د سیمې د زبرځواکونو له منفي اغېز څخه لرې وساتي، نو نه یوازې دا چې د سولې روان بهیر به په بري سره پای ته ورسېږي؛ بلکې د افغانستان اوږدمهاله اقتصادي پراختیا به هم ورسره خوندي شي.

باور فضا پیاوړې کړي. له دې سره جوخت د پاکستان د بهرنیو چارو وزیر محمود قریشي بیا وایي چې ځینې کسان د سولې په لار کې خنډ جوړوي او په وینا یې، ملگري ملتونه باید د دغه بهیر نظارت وکړي. هغه وایي، ملگري ملتونه باید هغه کسان او کړۍ وڅاري چې سولې ته خنډ جوړوي او اجازه نه ورکړي چې د سولې روان بهیر تر منزله ورسېږي. هغه په ښکاره د کوم هېواد یا مشخص کړیو نوم نه دی اخیستی.

افغان حکومت بیا تمه لري چې د روانې میلادي میاشتې په اوږدو کې بین الافغاني خبرې پیل شي، خو سرچینې وایي چې طالبان د پنځه زره بندیانو تر خلاصون وروسته بین الافغاني خبرو ته تیار دي. تېره ورځ هم په رسنیو کې داسې راپورونه خپاره شول چې ښايي د زندانیانو د خلاصون پر سر د اختلاف له امله بین الافغاني خبرې وځنډېږي. د افغانستان د ملي امنیت شورا هم وایي چې د طالبانو څه باندې ۵۰۰ زندانیان ځکه نه خوشي کوي چې پر دوی حق العبد او د فساد، غلا او قتل په گډون په نورو جرمونو تورن دي. امنیت شورا وایي، له طالبانو یې غوښتي چې د دې کسانو پر ځای د نورو کسانو نومونه ورکړي؛ ځکه د قوانینو له مخې، دغه کسان له زندان نه شي ازادېدلی. د سولې په لار کې داسې مهال دغه ستونزې جوړېږي چې ټول نړیوال او ملي اړخونه د بین الافغاني خبرو د ژر پیلېدو غوښتونکي دي.

ولسمشر ټرمپ خلک په داسې وخت کې د بازارونو بېرته پرانیستو ته وهڅول چې مټې پېښې درې میلیونو ته نژدې شوې او تلفات د جولای تر شپږمې یولک دېرش زرو ته ورسېدل. د متحد ایالتونو په سویل او لویدیځ کې د کرونا نوي پېښې زیاتې شوي دي او په نیویارک کې چې پخوا په کې حالت خراب و، وضعیت په ښه کېدو دی.

د متحد ایالتونو له پنځوسو ایالتونو په نهه دېرشو کې د کرونا د مثبتو پېښو گراف په لوړېدو دی او په تېرو اوو ورځو کې په اوسطه کچه هره ورځ شاوخوا پنځوس زره کسان په کرونا وېروس اخته شوي دي چې دا د یوې میاشتې مخکې پېښو دوه برابره دي.

او له طالبانو غوښتل شوي چې تاوتریخوالی کم کړي. بلخوا داسې راپورونه هم شته چې د زندانیانو د خلاصون پر سر ناندړۍ ښايي د دې سبب شي چې بین الافغاني خبرې وځنډېږي.

پرون د هېواد د بهرنیو چارو وزارت وویل چې پاکستان، چین او افغانستان پر افغان سوله درې اړخیزه غونډه کړې ده. دغه غونډه د

انتوني فاوچي: په امریکا کې د کرونا ویروس له کبله

رامنځته شوی وضعیت د جدي اندېښنې وړ دی

د راپورونو له مخې، په تېرو اوو ورځو کې په دغه هېواد کې هره ورځ شاوخوا پنځوس زره کسان په کرونا وېروس اخته شوي دي.

انتوني فوسي ویلي: «متحد ایالتونه تر اوسه د کرونا وېروس له لومړۍ څپې نه دي راوتلي، د اروپا او اسيا په ډول یې د دې اخیستونکې ناروغۍ جدي مخه نه ده نیولې، متحد ایالتونو خپل بازارونه بېرته ژر پرانیستل.»

کبله تر دې دمه ۵۴۵ زره او ۳۳۰ کسان مړه شوي او نږدې اووه میلیونه یې بېرته رغېدلي دي.

د امریکا په متحد ایالتونو کې د کرونا مثبتې پېښې لا هم په چټکۍ سره د زیاتېدو په حال کې دي، په دغه هېواد کې له درې میلیونو زیات کسان په یاد وېروس اخته شوي او ۱۳۳ زره او ۸۲۶ کسان یې مړه کړي دي.

د متحده ایالتونو د ساري ناروغیو د کنټرول مسوول انتوني فاوچي وایي چې په دغه هېواد کې د کرونا وېروس د خپرېدو له کبله راغلی حالت د جدي اندېښنې وړ دی.

په داسې حال کې چې په امریکا کې د مثبتو پېښو او په روغتونونو کې د ناروغانو د بستر کېدو شمېرې په چټکۍ سره زیاتېږي، فاوچي ویلي چې امریکا د کووېد-۱۹ وبا په لومړۍ څپه کې تر زنگنو ډوبه شوې؛ ځکه د نوموړي په وینا، حکومت د اروپايي او ځینو اسیايي هېوادونو برعکس د دې وبا د کنټرول لپاره هېڅ جدي اقدام ونه کړ او اقتصادي کاروبار ته یې ډېر ژر د پیل اجازه ورکړه.

په ورته وخت کې د دغه هېواد ولسمشر

د کتاب خبرې

د یوویشتمې پېړۍ تجارت

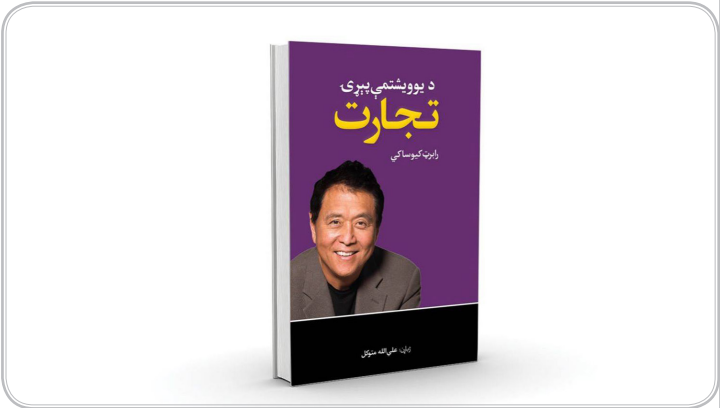
© لیکوال: رابرټ کیوساکي

© ژباړن: علي الله متوکل

لومړۍ برخه

د راتلونکي واگې په لاس کې واخله!

دویم څپرکی

تر سیمینار وروسته به له ویناوالو سره کېناستم. د دوی زیاتو پیسو گټلو ته به حیران شوم. دوی پیسې یوازې په تجارت نه گټلې، بلکې له پانگونې څخه یې هم زیاتې پیسې ترلاسه کولې. ځینو د امریکایي شرکتونو تر رییسانو هم ډېرې گټلې.

د ویناوالو یوه بل کار ډېر حیران کړی وم. هغه دا چې که څه هم دوی ډېر شتمن وو؛ خو بیا یې هم نورو ته د ښوونې او لاسنیوي لېوالتیا لرله.

لږ لږ متوجه شوم چې د شبکه یي بازارموندنې مشران د خلکو د لوړولو او پرمختگ هڅه کوي، په داسې حال کې چې پخواني او دولتي شرکتونه یوازې ځینې خلک لوړوي او ټاکلې میاشتنۍ تنخوا ورکوي. دغو ویناوالو په شبکه یي بازارموندنه کې دا نه ویل چې «که دې سم کار ونه کړ، دنده له لاسه ورکوې» بلکې دوی ویل «غواړم مرسته درسره وکړم، چې ورځ په ورځ غوره شې. تر کومه وخته چې د زده کړې تکل لرې، تر هغه دې په خدمت کې یم. موږ د یوه ټیم یا ډلې غړي یو.»

ډېر ځانگړی مشر

ډېر خلک د مشرۍ ځانگړتیاوې لري؛ خو تر اوسه نه دي ښکاره شوې. دوی ته هېڅ موقع په لاس نه ده ورغلي. زما شتمن پلار په دې پوهېده. د امریکا سمندري ځواکونو او د وینتام جنگونو ته زما د لېرلو یو دلیل همدا و چې ده غوښتل زما د مشرۍ مهارتونه پیاوړې شي. خو د دې لپاره چې د مشرۍ مهارتونه مو وغوړېږي، په سمندري ځواکوا د وینتام په جنگ کې گډون کول حتمي نه دي. دا موقع په شبکه یي بازارموندنه کې موندلای شئ. د شبکه یي بازار موندنې د مشرۍ په زده کړه کې یوازې مشري نه زده کوئ، بلکې د مشرۍ یو ځانگړی ډول درېکې پیدا کېږي.

شبکه یي بازارموندنه د داسې مشر د جوړولو هڅه کوي چې درس او لارښوونې یې پر نورو هم اغېز وکړي او هغوی ته په ښوونه د نورو خلکو موخو ته رسولو له لارې خپلې موخې هم ترلاسه کړي.

پوځ داسې مشر جوړوي چې نارینه او ښځې د خپل هیواد دفاع ته وهڅوي.

د تجارت نړۍ بیا داسې مشر جوړوي چې د نورو شرکتونو د ماتولو لپاره تکره ډلې رامنځته کړي.

خو شبکه یي بازارموندنه د داسې مشر د جوړولو هڅه کوي چې درس او لارښوونې یې پر نورو هم اغېز وکړي او هغوی ته په ښوونه د نورو خلکو موخو ته رسولو له لارې خپلې موخې هم ترلاسه کړي.

د شبکه یي بازارموندنې زیاتره مشران کوښښ کوي چې د دښمن یا سیال د ماتولو پر ځای خلکو ته داسې درس او الهام ورکړي چې د مالي توان د موندلو په وخت نورو ته زیان او تکلیف ونه رسوي.

د مشرۍ کوم ارزښتونه چې په شبکه یي بازار موندنه کې غښتلي کېږي، بې ساري دي. هو، دا سمه ده چې له پوځ څخه نیولې تر دولت او شخصي شرکتونو هر یو مشران روزي او جوړوي. خو په شبکه یي بازارموندنه کې چې کوم واقعي مشران جوړېږي، په نورو کې دومره نه لیدل کېږي. «جان» په دې اړه د ویلو جالب څه لري.

جان: د سل سلنه رضا کارو خلکو یوځای کېدل د شبکه یي بازارموندنې په اړه بې ساری څیز دی. ان یو توزیع کوونکی هم کار ته د تگ راتگ لپاره وخت نه ټاکي. کوم خپلواک استازی نه څوک په کار گومارلی او نه لري کولای شي. هېڅوک هم تاسو ته نشي ویلای چې دا کار وکړه. څوک امر نشي درېاندې کولای.

که هرڅه داسې دي، نو بیا ولې دا تجارت بریالی دی؟ داسې څه شته چې هرڅه ته حرکت ورکوي؟ ځواب یوه کلیمه ده او هغه «رښتیني مشري» ده.

د شبکه یي بازارموندنې مشري ستاسو د ژوند په هر ځای کې ځان را ښکاره کوي او مرسته مو کوي.

د مشرۍ څلور اړین توکي

په ښوونځي کې یوازې ښه کارکوونکی اوسېدل در ښودل کېدل. هغوی یوازې پر یوه شي تمرکز کاوه چې هغه ستا ذهني وړتیا وه. که مو ښې معادلې حلولای او په امتحان کې مو ښي نومرې اخیستلای، نو د یوې ادارې د مشرۍ لپاره غوره گڼل کېدئ.

دا د خندا خبره ده.

دا چې زه نن یو بریالی متشبث یم، یو دلیل یې د امریکا په سمندري ځواکونو کې زده کړه کول دي. نظامي زده کړه له تاسو څخه ښه مشر جوړوي. هغه مشر نه چې یوازې ذهني وړتیا لري، بلکې هغه مشر چې د ذهني وړتیا تر څنگ احساساتي، بدني او روحي وړتیا هم لري. دوی در ښيي چې څنگه تر سختو فشارونو لاندې ښه پریکړه وکړئ.

په وینتام کې مې د څرخي الوتکې د پرواز زده کړه درلودله؛ خو له روحي وړتیا پرته مې نشوی کولای چې الوتکه هوا ته پورته کړم. که مې دغه وړتیا نه لرلای، نو وېرې او احساساتو به غلبه راباندې کوله او له بدني اړخه به مې د جنگي الوتکې د پرواز کنټرو له لاسه ورکړی وای. د دغه څلورو عناصرو (ذهني، احساساتي، بدني او روحي وړتیا) په لرلو سره د دغه اړین ماموریت په ترسرولو بریالی شوم.

دوام لري...

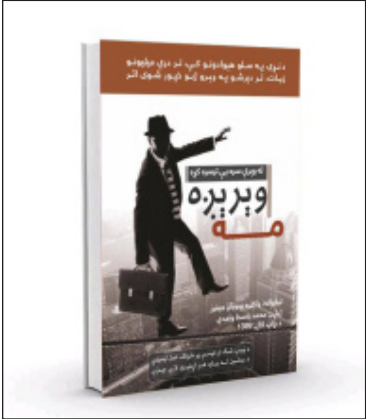
مه وېرېږه

اکسوس کتابپلورنځی

د نامتو امریکایي ارواپوهي سوزان جیفرز دغه کتاب «مه وېرېږه» یو نړیوال شهکار دی، چې د نړۍ په سلو هېوادونو کې تر دریو میلیونو زیات، تر دېرشو په ډېرو ژبو خپور شوی او دا دي په دې وروستیو کې د باسټ واحدې له لوري هم په پښتو شو. سوزان جیفرز د امریکایي ارواپوهانو په لیکه کې یوه نامتو او خواریکښه ارواپوهه گڼل کېږي، چې تر اوسه یې ۱۸ کتابونه لیکلي. لومړنی کتاب یې د «وېرې احساس» و چې وروسته بیا په یوه نړیواله پدیده واوښت. سوزان په ۷۴ کلنۍ په کلیفرنیا کې په خپل کور کې ومړه چې د خاوند په خبره یې، د سرطان ناروغي یې درلوده.

دغه کتاب څلور سريزې، سل صفحې او لس فصلونه لري. د وېرې، غوسې او شک په ځواک؛ د عمل او مینې د بدلون حللاري بیانوي. مونږ هر یو نر، ښځه، ځوان، زوړ، غریب او خان وېرېږو، خو دغه ستونزه مو په ماشومانو او ځوانانو کې تر نورو ډېره ده، مونږ ته له کوچنیوالي د پام کوه! پام کوه! کلمو قدم اخیستل گران کړي دي. عجیبه

به درته ښکاره شي، خو د نړۍ په هیڅ گوټ کې میندې او پلرونه ماشومان نه وهي، خو زموږ په افغاني ټولنه کې یوه عادي خبره ده. له کوچنیتوبه یې په وهلو او رټلو رالویه وي، دغه کړنې د کوچنیانو فکري قوه ضعیفه، وېره یې ډېره او په اوږدمهال کې یې ژوند له ستونزو سره مخ کوي، چې کله ځوانۍ ته ورسېږي، د پرېکړو په نیولو، مثبت فکر، مسوولیت منلو او اولویت ټاکلو کې ستونزې لري، خان ورته یو بې ځواکه کس ښکاري او هر څه ته له منفي زاویې گوري. د کتاب په اړه نامتو لیکوال جک کانفلید وایي: «هر هغه څوک چې په لوست پوهېږي، زه د دې کتاب د لوستو سپارښتنه ورته کوم.» رښتیا هم همدومره گټور دی، ځکه تاسو ته درښيي چې ولې مونږ وېرېږو؟ د کتاب هر څپرکی د وېرې په اړه ډول ډول تاکتیکونه بیانوي، لیکواله د څېړنو پر بنیاد کاري چې «نوي سلنه هغه څه چې مونږ یې په اړه اندیښنه کوو، نه واقع کېږي. په دې مانا چې زموږ منفي فکرونه یوازې لس سلنه د صحیح والي چانس لري، ښه که اوس له تاسو وپوښتل شي چې مثبت فکر به ډېر عقلي وي او که منفي؟ حتماً به مو خواب مثبت فکر وي. د خپل ژوند په اړه فکر وکړئ، زه باوري یم ډېر هغه څه چې تاسو یې په اړه اندېښنه کوله، هیڅ نه دي

واقع شوي. همدارنگه دغه کتاب د وېرې په اړه وایي چې یوازینی لاره چې وېره ختموي او د ځان په اړه مو ډاډمن احساس پیاوړی کوي، دا ده چې تر هرڅه مخکې بیرون ته لاړ شئ او لومړی هماغه کار تر سر کړئ چې تاسې ترې وېرېږی. ځکه دا مو د وېرې ختمېدو تر څنگ په ځان باور زیاتوي. باید په یاد ولرو چې له هغو نویو کارونو چې مونږ یې له سرته رسولو وېرېږو، همدا اوس داسې یو څوک شته چې دغه کار تر سره کوي، نو وېره ستونزه نه ده. که وای هغه کس ولې دا کار تر سره کوي.

مینه وال کولای شي یاد کتاب پر اکسوس سربېره، د ښار په نورو لویو کتابپلورنځیو کې هم په مناسب قیمت تر لاسه کړي.

شمېره	د کتاب نوم	لیکوال / ژباړن	بیه
۱	د جراحي اساسات	سم انډریوز، لوک کسکزیني/حسین احمد ثاقب	۲۵۰ ډ
۲	تحقیقي ژورنالیزم	سید نایل ابراهیمي/محمد اکبر نیازی	۲۰۰ ډ
۳	د څېړنې میتود	میرمحمد ظاهر حیدري، میرمحمد فاروق حیدري/العل الدین عاطف	۲۷۰ ډ
۴	کرنیز اقتصاد	محمد بخشوده، احمد اکبري/العل الدین عاطف	۲۷۰ ډ
۵	عمومي افکار	وینسنټ پرایس/اسماعیل اشنا	۱۸۰ ډ
۶	بازار موندنه	برایان ټریسي/اسماعیل اشنا	۱۵۰ ډ
۷	د واکمنۍ هنر	اندري ډي گویالومي/العل الدین عاطف	۱۳۰ ډ
۸	د ځان جوړونې هنر	نارمن ونسټ پیلي/اسدالله خان امرخېل	۱۵۰ ډ
۹	مالي محاسبه	محمد نعیم عظیمي/سیف الرحمن	۲۸۰ ډ
۱۰	How to own your own mind	Napoleon Hill	۱۸۰ ډ
۱۱	Speak	Laurie Halse Anderson	۲۲۰ ډ
۱۲	Zerolimits	Joe Vitale	۱۸۰ ډ
۱۳	The Power Positive No	William Ury	۲۰۰ ډ
۱۴	Men Are From Mars, Women Are From Venus	John Gray	۲۲۰ ډ
۱۵	THE BOOK THIEF	Markus Zusak	۳۵۰ ډ
۱۶	The Giver of Stars	Jojo Moyes	۳۷۰ ډ
۱۷	The Bezos Letters	Steve Anderson	۲۰۰ ډ
۱۸	Defy Me	Tahereh Mafi	۳۰۰ ډ
۱۹	Every Thing is Fucked	Mark Manson	۱۸۰ ډ
۲۰	Blue Lily, Lily Blue	Maggie Stiffvater	۳۷۰ ډ
۲۱	تاریخ روابط خارجی افغانستان	سلطان شاه صفاری/استاد امان الله امانی	۳۰۰ ډ
۲۲	د افغانستان د بهرنیو اړیکو تاریخ	سلطان شاه صفاري	۲۵۰ ډ
۲۳	جنگ ناتمام در افغانستان	ویشال چاندر/محمد امید	۱۵۰ ډ
۲۴	حقوق مهاجرت	سپیده غفاری نمین	۲۵۰ ډ
۲۵	جیولوجی عمومی (قوای داخلی زمین)	فضل مولا روفی	۳۵۰ ډ
۲۶	ځان وپیژنئ او مه ساده کیږئ!	محمود نامي/حسیب الله حکیمزی	۲۰۰ ډ
۲۷	دوره ی دو جلدی راهنمای جامع گرامر تخصصی آلمانی	جسنعلی وحید مهر	۸۵۰ ډ
۲۸	سازمان جهانی پلیس جنایی (اینترپل)	مصطفی تقی زاده انصاری	۱۵۰ ډ
۲۹	راهنمای حقوق بین الملل محیط زیست	الکساندر کیس دینا شلتون/محمد سعید شفیعی	۲۲۰ ډ
۳۰	حقوق بشر امنیت فرهنگی تحت چالش ماهواره	عسکر جلالیان	۱۸۰ ډ

په خپل کور او کار ځای کې د کتابونو د تر لاسه کولو لپاره له لاندې شمېرو سره اړیکه ونیسئ

پته: دهوبریو پارک جنوبي دروازې ته مخامخ

اړیکه: 0202504652 - 0798-98-9696

اقتصاد

د اسعارو بیې

\$	۷۷,۱۰
€	۸۵,۷۰
Rp.	۴۶۴
₹	۹۹۰
¥	۱۱
£	۹۳,۵۰

بېړنۍ شمېرې

پولیس 119 - 100
امبولانس 112
اتاترک روغتون 0202500312
ملالی زېږنتون 0202201377
وزیر محمد اکبر خان روغتون 0202301360
رابعه بلخي روغتون 0202100439
د کرونا روغتیايي مرکز 166

مسیر

ورځپاڼه

مسوول مدیر: اسدالله وحیدي

مرستیال: شفیق امیرزی

ابډپټران: جواد تیموري او امان الله حنیفي

خبريالان: حمیدالله حمیدي، حکمت آرین

او حشمت الله نوري

گرافیک او ډیزاین: ارمان

چاپخونه: وایگل چاپ ۰۲۰۲۵۱۲۶۲۶

۰۷۸۲۹۸۹۶۹۶

✉ maseerdaily@gmail.com

☎ 0202502100 / 0777989696

🌐 www.maseerdaily.af

📘 Maseer Daily

🐦 MaseerDaily

همیانۍ

کابل ښار او د زلزلو گواښ!

لیکنه: د کابل ټولنیک پوهنتون استاد- پوهنیار سکندر ځردان - ژباړه: حمیدالله حمیدي

دوې میاشتې وړاندې (۲۸/۰۲/۱۳۹۹) د کابل په وخت په ۱۲:۵۶ دقیقو کابل ښار یوې نسبتاً زورورې زلزلې ولږزاوه. د زلزلې دغه ټکانونه په نورو نږدې سیمو کې هم احساس شول. د اروپا او مدیترانې د زلزلې اندازه کولو مرکز (EMSC) د معلوماتو له مخې، دغه زلزله د کابل ولایت اړوند د پغمان د جنوبی برخې په ۱۴ کیلومترۍ کې او د میدان ښار په شمال شرق کې د لس کیلومتره په ژوروالي وشوه. د دې زلزلې شدت د ریختر په کچه ۴.۳ او له دې زلزلې څخه آزاده شوې انرژي بیا ۴۲.۵ ton تراى نیتروتولوبین (TNT) تخمین شوې وه. دغه زلزله د خطر هغه زنگ ښودل شوی دی، چې د پغمان اړوند د زلزلې خط (د ځمکې ماتېدل) فعالوي. د پغمان زلزلوي خط د چمن د زلزلوي خط دوام بلل شوی دی. د چمن زلزلوي خط (Chaman Fault)، چې ۱۰۰۰

کیلومتره اوږدوالی لري، د هندوکش له شمال شرق څخه د هېواد د جنوب او جنوب- لوېدیځ په خوا بیا تر پاکستان پورې غځېږي. ورمه شپه هم کابل ښار یوې درنې زلزلې ولږزاوه. د زلزلې پیژندنې نړیوالې ادارې د دې زلزلې مرکز د کابل ښار پغمان ولسوالي ونښوده، چې په خبره یې شدت یې د ریختر په کچه څلور اعشاریه شپږ درجې و. په همدې شپه درې ځله نور هم په کابل ښار کې د زلزلې ټکانونه حس شول. په ۱۵۰۵ میلادي کال د بابر شاه د سلطنت پر مهال کابل ته یوې ډېرې درنې زلزلې ټکانونه ورکړل، چې شدت یې د ریختر په کچه ۷.۳ درجې ښودل شوی و. د هغه زلزلې مرکز هم پغمان و. ویل کېږي چې په هغه وخت کې په یوه ورځ څلوېښت

راپورونه: افغانستان به د اورگاډي له لارې له چابهار بندر سره ونښلول شي

ختم شي. نوموړي وویل چې په دې لارې به مسافر وړونکي اوگاډي په ساعت کې ۱۶۰ کیلو متره او بار وړونکي اورگاډي به ۱۲۰ کیلو متره واټن ووهي. د ایران د ښار جوړونې وزارت ویلي،

ویلي چې دا د ایران د اورگاډي د پټلۍ یوه تر ټولو اوږده پروژ ده چې په خبره یې، د اقتصادي بندیزونو سره-سره به پلې شي. هغه وویل چې د دغې پروژې ۱۵۰ کیلومتره پټلۍ د غځولو کار به د روان هجري شمسي کال تر پای پورې

چې د دغې پروژې له لارې به د ایران، افغانستان او هند ترمنځ درې اړخیزه راکړه ورکړه او معاملات نور هم غښتلي کړي.

افغانستان چې تر ډېره د پاکستان له لارې تجارت کاوه، په ۲۰۱۶ ز کالکې یې له هند او ایران سره تړون لاسلیک کړ چې د چابهار بندر له لارې تجارت او سوداګري وکړي.

پر دې سربېره افغانستان د منځنۍ اسیا له یو شمېر هېوادونو سره هم ځینې تجارتې لارې پرانیستلې او همدغه راز له یو شمېر نورو هېوادونو سره یې هوايي دهلیزونه هم خلاص کړل چې پر پاکستان یې تجارتی تکیه کمه شي.

عامې روغتیا وزارت: په ټول هېواد کې د کرونا ویروس د مړو شمېر ۹۲۰ تنو ته ورسېد

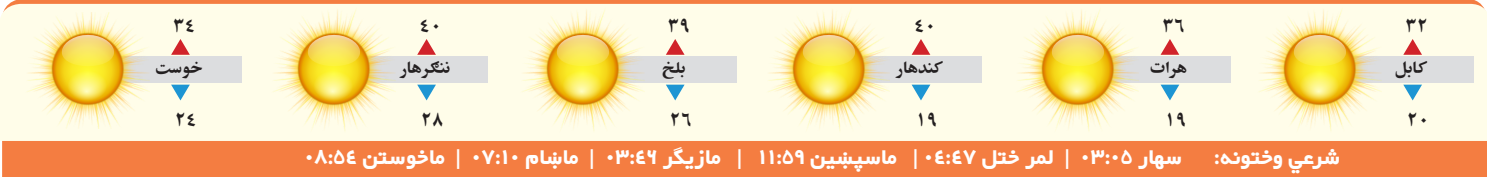

مخې، کله چې کووېډ ۱۹ باندې انسان مبتلا شي، نو په ۷ ورځو کې د ناروغ په بدن کې انتې باډي جوړېږي او بیا ۱۴ ورځې وروسته ناروغۍ له دې ناروغۍ ښه کېږي. د څېړنو له مخې، په کووېډ ۱۹ اخته ناروغان چې شکر، د زړه ناروغۍ، سرطان او نورې مرګوني ناروغۍ ولري، د هغوی په وجود کې تر ډېره انتې باډي په سختي جوړېږي.

دې. بلخوا په افغانستان کې یو شمېر هغه کسان، چې د کووېډ ۱۹ ناروغۍ یې تېره کړې، وایي چې دوامدار توخی لري. دوی وایي، له دې سربېره تبه، سردرد، د کمزورۍ احساس، د پوزې بهېدل، هغه څه دي چې ورنه کړېږي. افغان روغتیاپالان وایي، د روغتیا نړیوال سازمان د وروستیو څېړنو له

په ورته وخت کې د کابل په الحیات روغتون کې د داخله ناروغیو متخصص ډاکتر محبوب الله شفق ازادي راډیو ته ویلي، کووېډ ۱۹ ناروغۍ په انسانانو کې په بېلا بېل ډول را څرګندېږي او بیا ختمېږي.

هغه زیاتوي: «د ډبلیو ایچ او په تازه څېړنه کې راغلي، د کووېډ ۱۹ ناروغۍ بېرته راګرځي، هغه څوک چې له رغېدو وروسته هم د کووېډ ۱۹ اعلامیه لري، د هغه په وجود کې یا انتې باډي نه وي جوړه شوې یا یې هم وجود کمزوری وي او یا دا چې نورې ناوړې ناروغۍ (شکر، سرطان، د زړه ناروغۍ) یا نور وژونکي ناروغۍ لري.» شفق زیاتوي چې د څېړنو له مخې، ممکن د دې ناروغانو توخی ان دوه میاشتې دوام وکړي، خو تر عمره نه پاتې کېږي.

دانش: در تهیه نامه مرکز خبرنگاران به رئیس جمهور، دقت نشده است

معاون دوم رئیس جمهور می گوید در تهیه نامه مرکز خبرنگاران به رئیس جمهور، دقت نشده است، زیرا بعداً از ایجاد کمیته مشترک حکومت و رسانه‌ها، تمام قضایای خشونت علیه خبرنگاران بررسی شده است. مرکز خبرنگاران افغانستان به تاریخ ۱۱ سرطان در یک نامه سرگشاده به رئیس جمهور که در آن ۲۰۰ خبرنگار امضا کرده بودند، گفتند که در حدود دو دهه اخیر بیش از یک هزار قضیه خشونت و تهدید علیه خبرنگاران، شامل ۱۱۵ موردی که منجر به مرگ خبرنگاران و کارمندان رسانه‌ای شده،در کشور رخ داده است که سه مورد آن در سال جاری بوده است، اما به تعداد محدود این قضایا رسیدگی شده است. در خبرنامه دفتر معاون دوم رئیس جمهور آمده است که جلسه فوق العاده کمیته مشترک حکومت و رسانه‌ها به ریاست سرور دانش معاون دوم ریاست جمهوری و رئیس این کمیته که امروز برگزار شد، محتوای نامه یادشده خبرنگاران در مورد پایان دادن به معافیت از مجازات جرایم علیه خبرنگاران، مورد بررسی قرار گرفت.

منبع نوشته است که در این جلسه، اشتراک کنندگان نظرات شان را در مورد محتوای این نامه و ادعای عدم رسیدگی به قضایای خشونت علیه خبرنگاران مطرح کردند و نهادهای عدلی و قضایی کشور نیز گزارش‌های شان را در مورد رسیدگی به قضایایی خشونت علیه خبرنگاران ارائه نمودند.

سرور دانش معاون دوم رئیس جمهور درحالیکه گفته است حکومت افغانستان از نامه خبرنگاران به رئیس جمهور استقبال می‌کند، خاطر نشان کرده است که آزادی بیان و آزادی رسانه‌ها همچنان از تعهدات اساسی حکومت افغانستان است و دراین مورد هیچ‌گونه شک و تردیدی وجود ندارد.

برېتانيا: اسراييل دې د فلسطيني خاورې له الحاق څخه تېر شي

دا په داسې حال کې ده چې اسراييل لاهم د ټولو نړيوالو اصولو خلاف د فلسطينيانو ځمکې غصبوي او په زوره پکې د يهودانو لپاره مېشت ځايونه جوړوي. تر برېتانيا مخکې عرب اتحاديې هم خبردارۍ ورکړې و چې فلسطين د دوی لپاره ډېر ارزښت لري او دغه هېواد به د اسراييلو تېري ته يوازې پرې نه ږدي.

شي. جانسون د خپلو خبرو پر دوام ويلي، دا چاره به له فلسطين سره د تفاهم امکان لا کم کړي. د يادونې ده چې جانسون يو ځل مخکې هم له اسراييل نه ورته غوښتنه کړې وه، خو نتاياهو ويلي وو چې دوی چمتو دي د امريکا د پېړۍ معاملې تر عنوان لاندې طرحې پر بنسټ له فلسطين سره خبرو ته کېږي.

د برېتانيا لومړي وزير بوريس جانسون يو ځل بيا د اسراييل له لومړي وزير بنيامين نتانياهو څخه غوښتنه کړې ده چې د فلسطين د لوېديځې غاړې له الحاق دې لاس واخلي. نوموړي زياته کړې، د دوستۍ پر بنسټ پر اسراييل غږ کوي چې د فلسطيني خاورې الحاق يې په خیر نه دی، نو بايد ترې تېر

حفتر: په ليبيا کې د ترکيې مداخلې د سيمې ثبات له گواښ سره مخ کړی دی

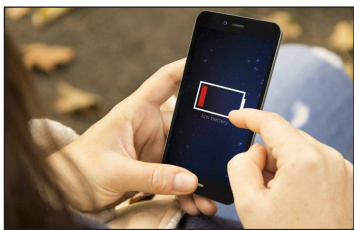

د ختيځې ليبيا د ځواکونو مشر خليفه حفتر خبردارۍ ورکړې چې په دغه هېواد کې د ترکيې مداخلې، د ليبيا په گډون سيمه له گواښ سره مخ کړې ده. د فارس خبري اژانس د راپور له مخې، حفتر خبردارۍ ورکړې چې که ترکيه پر اوسنۍ پرېکړې له سره غور ونه کړي او له دغه هېواده خپل پوځيان ونه باسي، ناوړه پايلې به ولري.

نوموړي دغه راز زياته کړې چې هېچا ته به د دې اجازه ونه کړي چې په پرديو وسلو د ليبيايي وگړو وينې وبهوي. د هغه په خبره: «ترکيه په ناقانونه توگه هڅه کوي، چې زموږ شتمنيو ته لار پيدا کړي، خو موږ به په ټول توان سره د دغه کار مخه ونيسو».

دا په داسې حال کې ده چې ليبيا له ۲۰۱۱ ز کال راوروسته، کله چې د وخت واکمن معمرالقادافي ووژل شو، په ليبيا کې وضعيت ډېر ترينگلی شوی او د مرکزي او پياوړي حکومت د نه شتون له کبله د هېواد سياسي ثبات له گډوډيو سره مخ دی. دا هېواد اوسمهال د دوو موازي ډلو له لوري رهبري کېږي. د فاير السراج په مشرۍ د ملي يووالي حکومت پر طرابلس او شاوخوا سيمو کې واک لري او د ملگرو ملتونو له خوا په رسميت هم پېژندل شوی. د دغه هېواد ډېری نورې برخې بيا د خليفه حفتر تر واک لاندې دي چې د ملي يووالي له حکومت سره په نښتو بوخت دی.

موبايل مو ژر چارج خلاصوي؟

له وای فای سره خپل څیرک موبایل وصل ساتل، هغه کاربالونه چې تر بندولو وروسته هم فعاله وي او د هارډوېیر ستونزې. اکثره دغه ستونزې په اسانۍ سره اوارېدلی شي او ځانگړې تخنیکي پوهې او معلوماتو ته اړتیا نه لري. ډېر داسې کاربالونه شته چې تر بندولو وروسته هم فعاله وي او په لوړه کچه چارج مصرفوي.

اوس څیرک موبایل د ژوند یوه اړینه برخه گرځېدلې او هر څوک په ورځني ډول په څیرکو موبایلونو کې د ټولنیزو رسنیو په څارلو، وټس‌اپ او یا هم د نورو کاربالونو له لارې له خپلو کورنیو او ملگرو سره د اړیکې په نیولو او په انټرنټ کې په سلهاوو نورو فعالیتونو باندې وخت تېروي. ټول دغه فعالیتونه د څیرک موبایلو مخ‌پاڼه، پروسپسر، سېگلونه او ډېرې نورې برخې فعالوي چې په چټکۍ سره د څیرک موبایل د چارج خلاصېدو لامل گرځي. ځینې هغه فعالیتونه چې ډېر ژر د څیرک موبایل چارج خلاصوي په لاندې ډول دي: د خپل څیرک موبایل د مخ‌پاڼې رڼا په اعظمي حد کې ساتل، د ټولو کاربالونو لپاره د خبرتیا اسانتیا فعالول، تل

رومي بانجان او گټې یې

کری. رومي بانجان له معدني موادو او ویتامینونو مالامال دي چې په ورځني ډول یې کارول د پوست په قوت او ښایست کې مرسته کوي. سره بانجان چې څومره ښکلي دي، په هماغه اندازه ستاسو د پوست په ښایست کې هم مرسته کوي. په مخ او یا لاسونو باندې مونږل یې د پوست د ښکلا لامل گرځي. اطراحي او هاضمي سیستم له پوست سره نېغ په نېغه اړیکه لري، تاسو به هم تجربه کړې وي، کله مو چې په هاضمه او اطراحيه سیستم کې ستونزه پیدا کېږي، د بدن پوست به مو هم سپېره او وچ وي.

د سرو بانجانو تر ټولو ښه ځانگړنه دا ده چې په څو ډوله ترې گټه اخیستل کېږي او خوړل کېږي. د بېلگې په توگه، خام یې خوړلای شۍ، په سلاډ کې گټه ترې اخیستل کېږي، کباب کېږي او دغه راز کولای شۍ چې خوندور سوپ هم ترې جوړ

ماسټر ډېټ کارت

د عزيزي بانک ماسټر ډېټ کارت له پراخو خدماتو سره، ستاسو د مالي اړتياوو او شرايطو سره سم ډيزاين شوی چې ستاسو له بانکي حساب سره تړاو لري او په هرځای کې خپلو پيسو ته لاسرسی لرلی شئ.

- په ټوله نړۍ کې له 25 ميليون ډېرو سوداگريزو مرکزونو/پلورنځیونو کې د منل کېدو وړتيا لري.
- د دې لپاره چې ژر پيسې ترلاسه کړئ په افغانستان او بهر کې د صرافي له ټولو اتومات ماشينونو گټه اخیستلی شئ.

